

КОБЕЦЬ Григорій Якович (Кобець Рыгор Якаўлевіч, справж. — Драч Михайло Мусійович; 07. 07. 1900, Єлисаветград, нині Кіровоград — 09. 09. 1990, Мінськ) — білоруський письменник, кінодраматург. Заслужений діяч мистецтв Білоруської РСР (1935). Член СП Білоруської РСР і СРСР (1935). Навч. у Єлисаветград. реал. училищі (1910–17). Належав до партії анархістів. Працював токарем, маркувальником на товар. станції. У 1918–19 друкувався у місц. г. «Наша жизнь», «Друг народа» під псевдонімом Михайло Сандига. Пізніше користувався ін. псевдо — Гриша Лохматий (Рыгор Лахматы). 1920 після контрреволюц. заклоту знайшов притулок у Білорусі, де обрав прізвище Ригор Кобець, працював у Мінську: на заводах (1922–28); у ред. г. «Рабочий» (1928–30); зав. сценар. відділу кіностудії «Радянська Білорусь» (Ленінград, нині С.-Петербург, 1930–32). Творчі відрядження у м. Біробіджан (РФ, 1933, 1935, 1937), де співпрацював із г. «Биробиджанская правда», «Тихоокеанская звезда». 1938 заарешт. у Бір-

обіджані, 1939 виправданий. Мешкав у м. Хабаровськ (РФ), де 1939–41 був ред. студії кінохроніки. 1941 заарешт. удруге, 4 жовтня 1942 засудж. до 10-ти р. таборів. Відбував покарання на буд-ві залізниць у м. Тайшет (Іркут. обл., РФ), Монголії, на Забайкаллі. Від 1951 — на поселенні в Киргизії, де працював на різних роботах. 1958 повернувся до Мінська. Реабіліт. 1960. Писав рос. та білорус. мовами. Автор п'єс «Гута» (1929, поставлено 1930), «А ўсе ж заспяваю», «Ратуй, божа!» (з А. Вольним; обидві — 1932); комедій «На заставе» (1935), «Мигрень» (Хабаровск, 1940), одноакт. п'єс «Цяжкі выпадак» (1961), «Катавасія брата Гервасія» (з А. Астрейком), «Нішто сабе жарты» (обидві — 1962), «Святая тайна» і «Піражкі з чырвонцамі» (обидві — 1965; усі — Мінськ). Співавтор сценаріїв до фільмів «Паўстанне гневу» (з А. Вольним), «Ураган» (з Б. Бродянським, І. Зельцером, 1932; опубл. 1988), «Двойчы народжаны» (1933), «Шукальнікі шчасця» (1936), «Дняпро ў агні» (з І. Барашком, 1937) та ін. Написав автобіогр. повість «Ноев ковчег», де вперше у Білорусі показав життя у таборах ГУЛАГУ (1964, опубл. у ж. «Нёман», 1989, № 3), кн. спогадів «Аўтабіяграфія» (Мінск, 1973). К. — один із засновників білорус. театру і кіно, ініціатор створ. респ. кіностудії, для якої написав сценарії перших білорус. звукових фільмів. Довгий час ім'я та творчість К. замовчувалися, 2009 у Мінську вийшла кн. «Рыгор Кобец. Выбраныя творы».

Рекомендована література

1. Азгур З. Гнеў і любоў // Літаратура і мастацтва. 1969, 13 мая;
2. Падаляк У. Шукальнік шчасця // Там само. 2010, 26 лістапада.

Г. П. Півторак

Бібліографічний опис:

Кобець Григорій Якович / Г. П. Півторак // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-8798>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).